

Verslag Architectuurraad (AR) | 14-01-2016 |

Aanwezig: Arjan Aarnink (CITO), Bart Ratgers (CvTE), Bram Gaakeer (OCW), Brian Dommissie (Kennisnet), Daniel van Winsum (Hogeschool Utrecht, HORA), Gerald Groot Roessink (DUO), Henk Nijstad (Bureau Edustandaard / Kennisnet), Jacob Hop (saMBO-ICT), Hans Nouwens (TU delft, SURF - HORA), Rob van der Staaij (ThiemeMeulenhoff, GEU), Roberto Wiredu (Onderwijsinspectie), Joost van Dijck (VDOD, Rovict), Dirk Linden (Kennisnet CTO), Frank Benneker (UvA, SURF-standaarden)

Afwezig met kennisgeving: Paul de Wit (Van Dijk Educatie), Edwin Verwoerd (Iddink), Heleen Huijnen (Studielink)

Alle hieronder genoemde presentaties staan op de [betreffende Edustandaard-pagina](#)

1. Opening, mededelingen, notulen, agenda

Speciaal welkom voor Frank Benneker die per 1 januari Ariane Goossens vervangt namens SURF. Waar Hans Nouwens het architectuurdeel vanuit het HO inbrengt in de Architectuurraad (AR), richt Frank zich op het standaarden-deel. Frank werkt bij de UvA als programmamanager MOOCS.

De concept-agenda wordt overgenomen.

De notulen van de bijeenkomst van 8 oktober worden aangenomen.

Mededelingen:

Henk rapporteert terug over de bespreking van het jaarplan 2016 in de Standaardisatieraad:

- De Standaardisatieraad onderschrijft de doelen en activiteiten voor 2016, echter hoe gaan we er voor zorgen dat die ook worden bereikt. In de Architectuurraad ontspint zich een discussie over de rol van de AR en de ROSA bij grote implementatietrajecten. Kan de ROSA de status van Comply or Explain krijgen bij ketenimplementaties (de C in het RACI-model)? Bram Gaakeer geeft aan dat de ROSA toch wel wordt gebruikt in trajecten waar bijv. DUO bij betrokken is. En dat de ROSA vooral voorbeelden moet bieden van best-practices, inzicht moet geven, richting kan geven. Bart Ratgers vraagt zich af of die vrijblijvendheid wel gaat werken. Hij pleit er ook voor om expliciet in de ROSA aan te geven wat de status van de onderdelen zijn, wie voor welke delen verantwoordelijk is en welke partijen (Informatiekamer, Standaardisatieraad, de raden, etc.) de onderdelen onderschrijven. Dirk Linden geeft aan dat Kennisnet als onderdeel van haar architectuurproces expliciet checkt met/tegen de ROSA. Brian Dommissie geeft aan dat de AR een adviesrol en een strategische meedenk-rol heeft; als er implementatieproblemen zijn bij ketentrajecten, breng die dan in bij de AR.
- De lessons learned uit 2015 zijn toegevoegd aan het jaarplan
- Communicatie over Edustandaard, ketenarchitectuur etc: Bureau Edustandaard wil hierin graag ondersteunen, het initiatief ligt bij de brancheorganisatie; zij kennen hun doelgroepen hierin het beste en moeten de regie hebben over de communicatie tav standaarden en architectuur
- Nav vragen van Jan Bartling (saMBO-ICT) in de Standaardisatieraad geeft de AR aan dat Bureau Edustandaard wat hen betreft goed zichtbaar en bereikbaar is (oa. via info@edustandaard.nl en de website).

2. Update informatiemodel Onderwijsaanbod (OA)

Jelle Nauta (DUO) presenteert het Informatiemodel OA. De eerste versie van dit model is ontwikkeld in SION-verband en in 2015 verder doorontwikkeld in het kader van het programma Doorontwikkelen BRON samen met vertegenwoordigers van de sectoren en andere partijen als de Inspectie en SBB. De laatste versie is recentelijk in de Projectgroep OA bekrachtigd om als basis te kunnen dienen voor het implementatietraject dat voor het MBO als eerste nu wordt ingericht. De andere sectoren volgen daarna.

Hans Nouwens brengt in dat de student ontbreekt in het model (studentmobiliteit). Jelle geeft aan dat dit model de instelling en het aangeboden onderwijs als scope heeft en niet personen die onderwijs volgen. Fijnmazigheid tav bestellen en distribueren van lesmateriaal: dit model houdt rekening met cq. vormt de basis voor fijnmazigheid zoals nodig voor 'levering van boeken op bijlocatie/gymzaal xyz'), maar dat is niet uitgewerkt omdat de scope in eerste instantie tot de formele processen als toezicht, bekostiging, licenties, macrodoelmatigheid en inschrijfpositie beperkt is geworden. Niettemin is het model wel besproken met het KAT-team van iECK. De aanwezigen achten het model wel bruikbaar om het als basis te gebruiken voor het bestel- en distributieproces dan nu op basis van het BRIN-register het geval is.

Daniel van Winsum brengt voor het HO een voorbeeld in over een HO-instelling die op meerdere locaties een zelfstandig erkende instelling kent. De conclusie is: per sector zullen specifieke afspraken over de uitwerking van het model moeten worden gemaakt. Dat is ook in het project onderkend. Er vindt nog inhoudelijke discussie plaats over oa. opleidingseenheid (relatie met de SOM-model dat 3 jaar geleden binnen Edustandaard is uitgewerkt); ILT-codes voor het VO (voor MBO is de nieuwe kwalificatiestructuur al goed uitgewerkt); onderwijsvorm – onderwijskundige eenheid; relatie met wet- en regelgeving.

Bespreking van de gestelde vragen:

- De relatie van het OA-model met het KOI-model is geborgd in het proces (via Elise Lustenhouwer van Bureau Edustandaard), er zijn definities uit het KOI overgenomen en vice versa heeft KOI op bepaalde punten een wijziging in het afgelopen jaar ondergaan.
- OA is een cross-sectoraal model, 'confrontatie' met HORA en TripleA is in de roadmaps opgenomen. Eerste implementatie van het model vindt plaats in het MBO, 2016-2017. Ook in 2016 wordt het model uitgewerkt voor HO (komende 6 maanden) en ook voor PO en VO. Implementatie hiervan wordt pas richting 2018 (2019) verwacht.
- Jelle geeft aan dat het model in de keten moet worden beheerd, aangezien er vanuit vele contexten belanghebbenden zijn die inspraak moeten hebben. Opname in het Semantische Platform Onderwijs (relatering aan het KOI-model) is hier een voorwaarde voor.

De AR stemt in met de uitwerking van het OA-model en ziet veel mogelijkheden voor gebruik in alle sectoren PO t/m HO. Genoemd wordt nog dat dit model een basis kan vormen voor processen binnen de ketens van distributie en toegang (D&T, Basispoort). Dat loopt via het KAT-team. Joost van Dijk geeft aan dat de VDOD in 2016 graag bijgepraat wil worden over de mogelijkheden (en impact) voor zijn achterban.

3. Certificeringsschema – het proces

Dirk Linden geeft een update over een nieuwe versie van het certificeringsschema en de ontwikkeling van een invoeringsstrategie. De planning was om nog in 2015 de 2.0-versie in te dienen bij Edustandaard, dat is echter vertraagd door met name het ontbreken van een invoeringsstrategie. Deze is noodzakelijk gezien de brede scope van het huidige certificeringsschema en het maatwerk dat elk ketenproces vereisen qua beveiliging. De Architectuurraad is enthousiast over een belangrijk onderdeel van de invoeringsstrategie, nl. een overzicht van de risico's per specifiek proces en specifieke ketenuitwisseling,

en de bijbehorende maatregelen ter voorkoming / afdekking van de risico's; daarna kan dan certificering plaatsvinden. Dirk roept de werkgroep hiervoor binnenkort bijeen, nu wordt in de AR vooral het proces besproken. De AR is bijzonder te spreken over het overzicht

Daniel van Winsum geeft aan dat leveranciers niet voor een school kunnen bepalen hoe kwetsbaar de eigen schooldata is. Frank Benneker brengt in dat voor het HO het grootschalig examineren / tentamineren een uitstekende use case kan zijn.

Er volgt nog een discussie over de samenhang tussen het certificeringsschema en andere ontwikkelingen met betrekking op informatiebeveiliging zoals de discussie die nu rondom H2M2M (Human to Machine, Machine to Machine) wordt gevoerd. Het certificeringsschema bepaalt op basis van een risico-inventarisatie het benodigde niveau van maatregelen voor geselecteerde toepassingen. Voor bepaalde toepassingen kan het bijvoorbeeld nodig blijken om tweefactor authenticatie toe te passen. H2M2M is een discussie over invulling van deze maatregelen.

4. Linked (Open) Data binnen DUO

Gerald Groot-Roessink presenteert over de voordelen om (publieke) data beschikbaar te stellen als Linked Open Data, en de ontwikkelingen bij DUO. Hij schetst de verbinding tussen begrippen die binnen overheidsketens worden gebruikt (met de Stelselcatalogus als centrale voorziening), de verbinding naar de begrippen in de onderwijsketens met als grote onderdelen het DUO gegevenswoordenboek, het KOI-model en het Semantisch platform onderwijs.

Hij laat via de link www.zoekhetu.it/ckan (onbeheerd, geen service level) zien hoe relatief eenvoudig zowel modellen als data van DUO, bijv. het FACET-manifest, online kunnen worden gepubliceerd. Door het KOI ('de kapstok van onderwijsbegrippen'), te publiceren als Linked Open Data, kunnen duurzame relaties worden gelegd met andere onderdelen binnen het Semantisch Platform Onderwijs (SPO). Bijv. met het curriculum (de kernprogramma's van SLO of de kwalificatiedossiers), of met de referentieniveaus. Op deze manier zouden ook verbindingen kunnen worden gelegd met eigen datamodellen en te gebruiken begrippen van bijv. de VDOD-leden (LAS-en). Voor nieuwe uitwisselingen kan worden geput uit bekende, al gestandaardiseerde begrippen in het SPO, bijv. zoals nu gebeurt bij de uitfasering van de DOD-export (zie presentatie mei 2015 in de AR). Gerald verwijst tot slot nog naar de Engelse overheid die met Edubase, het Engelse equivalent van BRIN, al verregaand is overgestapt op Linked Open Data.

De discussie gaat tot slot over de governance van de modellen en de data, en Gerald geeft het belang aan van de oprichting van een SPO-werkgroep om de ontwikkeling van het Semantisch Platform Onderwijs en de KOI-ontwikkelagenda te coördineren. Besloten wordt om dat de volgende AR-bijeenkomst in april op de agenda te plaatsen.

5. ROSA en ROSA wiki

Half maart 2015 is een klankbordgroepje vanuit het SION-programma bijeen geweest om te brainstormen over de inhoud van de ROSA wiki: hoe kunnen we zorgen dat de ROSA-architectuur zo goed mogelijk beschikbaar komt voor gebruik door de verschillende doelgroepen. Remco de Boer presenteert nu de ROSA-wiki zoals opgeleverd aan de Architectuurraad en gaat worden beheerd door Bureau Edustandaard. De Architectuurraad is van mening dat de ROSA-wiki een geweldige slag heeft gemaakt om de ROSA toegankelijker te maken. De indeling opdrachtgever – projectleider – architect is daarbij zeer behulpzaam. Uniformiteit in de beschrijving van ketenprocessen – tenslotte het hart van een ketenreferentiearchitectuur - is een enorme winst.

Jacob Hop vraagt of het mogelijk is om een goede koppeling te maken tussen bijv. de eisen in het Certificeringsschema (ontwerpkaders) en een specifieke bouwsteen. Dan kun je gemakkelijk zien of eisen worden afgedekt. Remco geeft aan dat de SION-werkgroep hier ook over heeft gediscussieerd, echter dat relaties te complex zijn om in eenvoudige verbindingen weer te geven. Hetzelfde geldt voor de relatie tussen gegevenssoorten en privacy- / beveiligingseisen: ook deze koppeling is zo sterk afhankelijk van o.a. context dat 1-op-1 koppeling niet te maken is (in deze fase). Het zou wel mooi zijn als we kennis hierover beter kunnen gaan vastleggen, daarvoor zijn zeker mogelijkheden (werken met profielen etc).

Remco doet een oproep aan alle partijen om hun voorzieningen, die dus invullingen zijn van bepaalde bouwstenen, in te brengen in de ROSA wiki. Zodat een compleet overzicht ontstaat en alle betrokkenen het landschap beter kunnen gaan begrijpen.

Joost van Dijk geeft aan dat deze wiki nog niet erg toegankelijk is voor scholen (bestuurders, ICT-mensen binnen een school, etc). Er ontstaat discussie, waarbij de inschatting van de AR is dat zeker school-/instellingsbestuurders die ICT in de portefeuille hebben langzamerhand de taal zullen gaan spreken en de kennis zullen gaan opbouwen om architectuur beter te begrijpen en plaatsen. Bram Gaakeer onderkent de lacune en gaat tekst aanleveren.

Er is discussie om de ROSA-wiki veel rijker te gaan maken. De huidige content dekt af wat er is gedaan en bekrachtigd, maar de AR ziet ook graag wat er gaat komen: de invoeringsstrategie met bijbehorende overzichten die Dirk Linden schetste met betrekking tot beveiliging; de ontwikkelagenda van KOI; etc. Besloten wordt deze toe te voegen aan de wiki zodra ze er zijn, met de juiste toelichting.

Frank Benneker brengt in dat binnen de HORA de processen mbt Toetsen en Examineren worden uitgewerkt, hij brengt deze graag in bij de ROSA – hier kan wellicht aansluiting worden gevonden bij de huidige werkgroep 'domeinmodel Toetsen'.

Remco presenteert tenslotte de ECK-hoofdprocessen die toegevoegd zijn aan de ROSA. Deze zijn destijds in het ECK2-programma ontwikkeld en gevalideerd door de betrokken partijen. Frank Benneker geeft aan dat deze heel specifiek voor een bepaalde context zijn en bijvoorbeeld binnen het HO onbekend zijn, en dat daar ook andere processen een rol kunnen spelen. Hij pleit ervoor om de processen op generiek niveau te beschrijven zodat ze passen voor alle sectoren en dat deze processen dan daar een uitwerking van vormen voor een specifiek domein cq context. Besloten wordt dat Remco de inleidende tekst meer context geeft die bij de ECK-hoofdprocessen passen. Het HO wordt gevraagd om hierop een reactie te geven. Remco geeft vervolgens aan dat vanuit de iECK-werkgroep Erwin Reinhoud bezig is om de DTDL-processen in te passen in de ROSA als uitwerking van het relevante ECK-hoofdproces. Hierover wordt de AR later geïnformeerd.

6. Nieuwe versie UWLR 2.1

Brian Dommissie presenteert de nieuwe versie van UWLR 2.1 die is vastgesteld door de werkgroep UWLR. Het betreft een compromis tussen de eisen vanuit methode-gebonden toetsen in het PO, landelijke toetsen (niet-methode gebonden) en toetsen in andere sectoren. Er ontspint zich een discussie over het gebruik van 'containers / extensies vs. profielen' om standaarden voor verschillende contexten te kunnen hanteren. Bart Ratgers brengt in dat het te maken heeft met de volwassenheid van de standaard. Als er nog veel dynamiek is, liggen extensies meer voor de hand, dus met een generieke, overal hanteerbare kern en een contextafhankelijk deel. Dit geeft duidelijkheid en zo hebben de verschillende toepassingen geen last van elkaar. Wordt een standaard stabiel en is er bredere adoptie, dan kun je toewerken naar een gemeenschappelijke container waar elke context uit kan putten. Uiteindelijk zou 'de business' hier een besluit over moeten nemen.

Jacob Hop geeft aan liever geen dialecten te zien: we moeten borgen dat er een gemeenschappelijke set blijft en ons niet vastzetten in profielen. We moeten misschien ook kijken bij ISO en NEN wat die hierover zeggen. Er wordt vanwege de tijd geen definitief standpunt bepaald, dit moet op de agenda terugkomen (en voorbereid worden).

De AR stelt wel vast dat dit het soort discussies zijn die op AR-niveau moet worden gevoerd en waarmee richting kan worden gegeven aan de diverse afspraken waar dit speelt. De AR besluit positief over deze nieuwe versie van de UWLR-afpraak; deze 2.1 wordt ook de norm in het implementatietraject PO.

7. Rondvraag en wvvtk

De volgende bijeenkomst staat gepland op donderdag 14 april 2016. Op de agenda komen:

- De geharmoniseerde afspraak DTDL 2.0 (iECK-programma)
- Update Semantisch Platform onderwijs en de KOI-ontwikkelagenda; domeinmodel Toetsen incl. showcase FACET-UWLR, curriculum-model.

Actiepunten:

#		actiehouder	datum	status
9	Deelname private partijen aan de IAA-werkgroep	Private ketenpartijen zoals VDOD, GEU, distributeurs	08102015	open
10	Uitwerken showcase FACET-UWLR als showcase ter onderbouwing van het KOI-methode	Gerald Groot Roessink (Bart Ratgers)	08102015	open
11	Alle ketenpartijen: melden aan Tonny Plas wat er binnen Edustandaard wel/niet behandeld zouden moeten worden ten aanzien van Informatiebeveiliging. Ten behoeve van het overzicht voor de Standaardisatieraad (5 november) – deadline 23 oktober	Alle ketenpartijen	08102015	gesloten
12	Architectuur principe toevoegen over 'bij elke informatielevering horen formele zakelijke afspraken incl. service level'. De concrete afspraken moeten bij de dienstverlening zelf zijn vastgelegd.	Bureau ES	08102015	open
13	Tekst / input om de ROSA wiki uit te breiden voor schoolbestuurders	Bram Gaakeer	14012016	open
14	Toevoegen aan ROSA wiki wat er gaat komen, zoals overzichten mbt. security, ontwikkelagenda van KOI; andere roadmaps	Bureau Edustandaard	14012016	Open, ongoing
15	Context geven aan de teksten in de ROSA-wiki mbt. de ECK-hoofdprocessen; Reactie op deze processen geven door het HO / HORA-beraad	Remco de Boer / Bureau Edustandaard Frank Benneker	14012016	open
16	Discussie voorbereiden over 'extensies vs. Profielen'	Bureau Edustandaard	14012016	open

Verzamel agenda voor volgende bijeenkomsten:

- OSO-testinfrastructuur voor Edukoppeling
- Update van: casus Uitfasering DOD-export
- Update van: Ontwikkelagenda KOI
- Status DTDL /IECK-architectuur (harmonisering) => verwacht 1ste kwartaal 2016
- TOGAF en de Architectuurraad
- Onderwijsbrede inrichting van PKI certificaten en identificatie scholen
- Doorontwikkeling van standaarden: gebruik van 'containers / extensies vs. profielen' (nav. UWLR 2.1)